

Humor og tragedie mødes i Lone Hørslevs nye roman, når livet drukner i promiller

Lone Hørslevs autofiktive roman behandler tabuet om kvinders alkoholmisbrug. Foto: PR/Politikens Forlag

Isabella Miehe-Renard
24.02.2024

BØGER // ANMELDELSE – I Lone Hørslevs nye roman drikker Anna, en 47-årig kvinde, sig mod bunden. Suverænt sprog, underfundige observationer og humor blander sig i beretningen om et grufuldt alkoholmisbrug.

Rygende, svømmende, grædende

Forfatter: Lone Hørslev

Politikens Forlag. 288 sider. Udkom d. 22. februar 2024

Svømmende, rygende, grædende hedder Lone Hørslevs nye roman om en midaldrende kvindes druk, der just er udkommet. Så det er, indrømmet, ret bizart, at jeg pludselig tænker på det store spørgsmål i Holbergs komedie: Hvorfor drikker Jeppe?

Og nu pludselig også på den utro Nille, der i frustration konstant slår ham med krabasken. Er vi sikre på, at Nille ikke drak (i det skjulte)? Og i så fald – ville Holberg mon have stillet det samme spørgsmål til os? Nej nej, næppe, næppe, næppe. Det

er *ikke* pointen i hans skuespil, men det er bl.a. dette fokus, Hørslev tuner ind på i sin roman.

Så vi spoler frem fra 1700-tallet til her og nu i februar 2024. Temaet om fortielsen i forhold til netop *kvinders* druk. Tabuet. Synet på dem. Fordømmelsen. Og mest af alt et tema om den muligvis større skam.

Vi møder i bogen den 47-årige Anna – og ja, hun drikker sig mod bunden. En nærmest bundløs bund. Allerede på side ét bliver scenen sat: Anna, forfatter og fraskilt, får ikke skrevet sin nye bog, hendes 27-årige søn er pludselig flyttet langt væk, hun læser Dostojevskijs *Kældermennesket*, hun er væltet på cyklen, har gips om armen og der er møl i hendes müesli. Vigtigst – hun drikker konstant hvidvin og stærkere sprut i store vandglas.

Helt efter den klassiske “alkoholiker-manual” drømmer stakkels Anna i romanen om en redder. En prins. En ny hjælper, der ikke er slidt op i denne mulige rolle. Hun møder, heldigt nok, Gorm. En ung dramatiker på vej frem på de danske teaterscener. Han savner “mere rock’n’roll i sit liv”. Deres første knald og date er sjovt og skønt beskrevet. Som læser ville jeg også bare tage ham Gorm, hvis jeg hed Anna.

Men alt for hurtigt, på meget få sider, ender han som en kliché, en nærmest nødvendig bifigur, gætter jeg på, har været forfatterens tanke. Et kapitel eller to senere får vi lynhurtige skitser, der skal forklare hans dilemma som såkaldt med-afhængig.

“Heldigvis lige inden den bundløse spiral, kan det ske, at drikketrangen afløses af en ny trang, som både romanens Anna og forfatterens egne udsagn beskriver med en vis optimisme

Romanen nærmer sig autofiktion, og det ved jeg kun, fordi Lone Hørslev, forfatter som Anna og jævnaldrende med denne Anna, inden udgivelsen skrev det på Facebook. Altså et *statement* om hendes eget overforbrug og om, hvordan hun for knap to år siden blev ædru og ikke indtager alkohol længere. “Jeg har vundet min selvkontrol tilbage”, udtalte hun med lettelse.

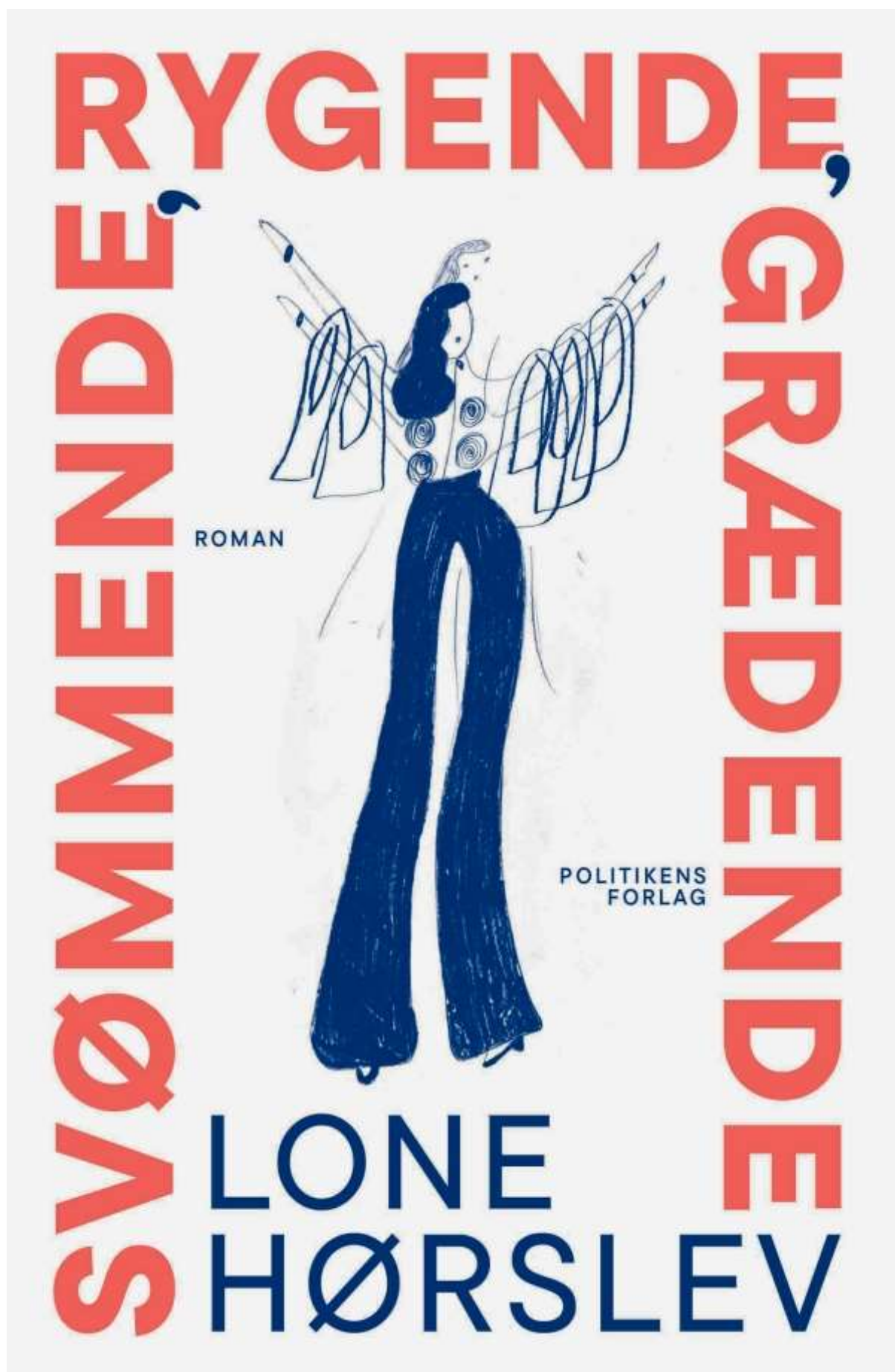
Og hun har i øvrigt aldrig udtalt, at hun ville drikke sig ihjel inden sin 30-års fødselsdag, som 80’er-digteren F.P. Jac deklamerede omkring sin debut. Men fra da af blev hans kærlige kælenavn “drukpoeten”. Det lykkedes ham heldigvis ikke at fuldføre missionen i en fart trods hans ihærdighed og dette image.

Isnende realisme og pudsige observationer

Litterært og formmæssigt kan fans af Hørslev, som jeg selv gjorde, igen klukke undervejs over den sproglige suverænitæt. Samtidsord, samtidsironi mixet med *crazy* indfald midt i alvoren. Vi har med en klassisk genre at gøre, en fortløbende roman.

Men stilen brydes undervejs af både enkelte korte digte samt (mega-relevante) små fortællinger og eksempler fra udvalgte kvinders vej til håbløs druk. Hentet fra forfatterens research fra AA-møder (Anonyme Alkoholikere). Nu skrev jeg lige “mega-relevante”, og det er de da bestemt, men måske ret overflødige? Man *tror* på Annas skæbne uden det fyld.

Den fysiske bog er udstyret med en fængende titel og forside samt lækker grafik. Det giver en lethed, et slags stempel på “den hørslevske stil”, synes jeg. Men *hey*, hovedpersonen Anna Mette Hansens situation er alt andet end let eller fortalt for sjov. Den indeholder passager med gruopvækkende realisme. Elegant, det ord falder mig ind. Nok misvisende i forhold til gruen, men alligevel. Stilistisk elegant, måske.

Jeg har noteret massevis af citater, ikke mindst mange præcise *oneliners*, og jeg beundrer især forfatterens evne til at spidde en personbeskrivelse med få adjektiver eller usædvanlige observationer. Her er nogle eksempler. F.eks. fra et bryllup:

“Kvinden har lyst hår og er pæn på en måde, så hun næsten må være fra gommens familie. Hun dufter sødt af parfume og hårspray”.

Eller når Anna ultrakort beskriver sin eksmand: “Han gik altid foran hende som en menneskelig sneskovl”. Er vi læsere så i tvivl om hans type?

Jeg er også ret vild med denne korte beskrivelse af en høj mand til festen: “Han er meget høj og spreder benene, som en stige, man folder ud, så han kommer lidt mere ned i hendes højde.”

“Er den *kvindelige* drikke-skam underbelyst?

Well, vi kan sagtens læse og nyde Annas humor, når hun ironiserer over samfundet, den kreative klasse og lortelivet, hun selv befinder sig midt i, men hendes daglige druk er selve historiens tragedie og nedtur. Ikke mindst aspektet, at hun er en kvinde, der – tydeligt for alle i familien og blandt venner – er mere end blot på en glidebane.

Nogle af jer kan måske huske journalisten Anna von Sperlings nylige bog, *Fulde liv*, om præcis samme tema. Den vakte stor opsigt i medierne. Det er jo ikke, fordi der mangler danske bøger om selve lidelsen alkoholafhængighed. Men sandt nok, de fleste er skrevet om og af mænd. F.eks. ligger skuespiller Thomas Bo Larsens selvbiografi *Fri mand* på bestsellerlisterne p.t. – en fin og både beskrivende og ærlig bog.

Selvmedicinering og selvkontrol

Men er den *kvindelige* drikke-skam underbelyst? Er skammen større, er det endnu mere stigmatiserende end for den mandlige spritter på en bænk i havnen? Det er i hvert fald Lone Hørslevs indtryk. At ingen, i hvert fald rent kulturelt, ser noget som helst formildende islæt ved en kvindes promillebårne promiskuitet, pinligheder, paniske småløgne eller benægtelse. Det møder mindre accept eller forståelse, *somehow*.

Helt apropos og såre symptomatisk i forhold til bogens tema, er det f.eks. meget sent i anmeldelsen her, at jeg har fundet mod til at beskrive mine (ret) personlige erfaringer, måske denne nye roman delvist indgyder mod (ubevidst endda?). Tømmermænd, bogstaveligt ment (og indimellem moralske), selvbebrejdelser og “Hvad skete der til festen efter midnat i går?” var jeg selv igennem under mine tidligere depressioner.

Velkomponeret og vellykket, ikke mindst fordi den giver sig lov til at være underholdende

Kald mig bare “konsekvens ekspert” udover rollen som grundig læser her. Et vist *amount of alcohol*, som i Thomas Vinterberg-filmen *Druk*, kunne enten gøre mig gladere eller give fred, bildte jeg mig ind. Og dog, det var faktisk sådan, disse humørløft, men altid kortvarigt. Skuffende kortvarigt. Kommer den gamle *joke* i hu; det klassiske engelske saying “Well, it’s always five o’clock somewhere, time for a drink”. Selvmedicinering hedder det med eksperternes fagudtryk.

Men, men, men, heldigvis lige inden den bundløse spiral, kan det ske, at drikketrangen afløses af en ny trang, som både romanens Anna her og forfatterens egne udsagn beskriver med en vis optimisme. Det er ikke moral. Den stærke trang efter at “*vinde kontrollen over sit liv tilbage*”. Sejr i stedet for nederlag. Måske er held et mere passende ord, da både antallet af Anna’er, der drikker aktivt og ustoppeligt, og så de andre, der kommer ud af misbruget, statistisk set er et mørketal også blandt den danske befolkning.

Hørslevs finurlige tone

Jeg vil egentlig ikke betegne romanen *Rygende, svømmende, grædende* som opsigtsvækkende. Vi skal vel ikke kalde alt, hvad der minder om autofiktion dét. Men den kan betegnes som velkomponeret og vellykket, ikke mindst fordi den giver sig lov til at være underholdende.

Lad os slutte her med det morsomme: Anna har just imod sin plan drukket en flaske cognac og tænker for sig selv, opløftet, mens hun ligger ensomt på gulvet:

“Hun kan alt! Hun kan begynde at male gulvet eller lære at tale spansk, hvis hun vil. Begynde at ro i kajak eller løbe et maraton, hvorfor ikke? Man kan jo stadig det hele, når man kun er 47 år ... Jane Fonda var midt i fyrrerne, da hun lavede de der gymnastikvideoer.”

Eller det langt mere rørende citat senere i bogens forløb, som på en helt anden måde lyder opløftende med klarhed (efter en voldsom psykotisk promille-oplevelse):

“Kan skønheden snige sig ind overalt? Lægge sig i favnen på selv den mest umulige astronaut? Hun ser op på vinduet og bliver med ét fyldt af en underlig fred. *Skrækindjagende tydeligt*. Måske. Måske kan den. Skønheden.”

Jeg lader med vilje slutningen stå åben. Læs selv videre. Det er de 278 sider værd.

Jeg mindes lidt vagt min allerførste læseoplevelse af Lone Hørslev. Hun var netop kommet ud fra Forfatterskolen for omkring 20 år siden og debuterede med digtsamlingen *Tak*. Hun læste op af den på en bogmesse. Allerede da var hun finurlig i tonen. Jeg synes, jeg kan huske, at jeg bed mærke i, at den især handlede om at gribe

livet og lede efter et fundament som ung. Men det fokus, allerede dengang, er ret sandsynligt. Hun takkede i hvert fald med sin titel allerede da.

Se også Lone Hørslev fortælle om bogen i forfatterinterviewet **“Hvidvin fra morgenstunden”** med Forfatterwebs litteraturformidler Sarah Hvidbjerg.

Alkoholisme

autofiktion

kvindeliv

SKAM

Isabella Mieke-Renard

Isabella Mieke-Renard er journalist og forfatter. Hun er tidligere studievært på Kanal 2, TV2, DR1 og DR2. Hun bor i kollektiv i Halsnæs og trives udenfor rampelyset. Tæt på hav og fjord og Danmarks største sø.

Modtag POV Weekend, følg os på Facebook – eller bliv medlem!

Hold dig opdateret med ugens væsentligste analyser, anmeldelser og essays i **POV Weekend** – hver fredag morgen.

Det er gratis, og du kan tilmelde dig her →

Ja tak, send mig POV Weekend

POV er et åbent og uafhængigt dansk non-profit medie.

Har du mulighed for at bidrage til vores arbejde? Bliv medlem her →

25 kr./md.

50 kr./md.

100 kr./md.

Overblik

TOPHISTORIER

SENESTE

POV International

OM POV

REDAKTION